

Circulaire landbouw: een lezing bij het Lânboukundich Wurkferbân

EARNEWALD - Op vrijdag 10 maart organiseren het Lânboukundich Wurkferbân van de Fryske Akademy en het Fries Landbouwmuseum een lezing over circulaire landbouw. Inleider is Cees Meijles, die sinds 2008 werkzaam is bij provincie Fryslân als projectleider circulaire economie. De lezing in het Fries Landbouwmuseum in Earnewâld gaat over een onderdeel hiervan: circulaire landbouw. De aanvang is om 14.00 uur. Wie erbij wil zijn moet zich aanmelden.

Een circulaire economie houdt de grondstoffen zoveel mogelijk in de kringloop. Ze zet deze zodanig in dat er een zo groot mogelijke toegevoegde waarde wordt gerealiseerd, zonder schade aan te richten aan ecosystemen, mens of dier.

Een circulaire economie draait op duurzame energie en heeft ook oog voor het behoud van biodiversiteit en het welzijn van alle levende wezens.

Niet langer 'meer met minder'

Willen we in Fryslân competitief blijven dan zal het niet langer voldoende zijn om de efficiency van productieprocessen ('meer met minder') te vergroten. Het is van toenemend belang om te gaan bewegen richting hoogwaardig hergebruik en vervanging van grondstoffen – met andere woorden, richting circulaire economie.

Cees Meijles meet Bokashi: links is voldoende gefermenteerd voor verbetering van de vruchtbaarheid, rechts nog onvoldoende. FOTO: KLAAS ROZEMA

Grondstoffenbeheer economisch van belang

Verantwoord grondstoffenbeheer is niet alleen vanuit milieuoogpunt van belang, maar ook een belangrijke grondslag voor voorzieningszekerheid en economische groei. De provincie Fryslân werkt aan duurzaam grondstoffenbeheer onder de noemer Friese Grondstoffenagenda (FGA). De strategie is om relevante ketenpartners met elkaar

te verbinden en zo het structureel verduurzamen van productieprocessen te versnellen.

Biomassa noodzakelijk

Omdat er in onze provincie relatief veel biomassa wordt geproduceerd, besteedt de Provincie daar bijzondere aandacht aan. Cees Meijles ziet de rol van de boer vooral in samenwerking met 'de keten', het palet aan economische

activiteiten binnen onze samenleving.

De agrarische sector produceert veel biomassa, maar kan ook veel biomassa gebruiken. Dat is op termijn ook noodzakelijk om de bodem gezond te houden. Er zijn nu al akkerbouwgebieden waar het organische stof-gehalte onder de twee procent is gedaald. Dit is min of meer dode grond. Ook in de melkveehouderij lopen

de organische stof-gehalten terug, maar minder schrikbarend. Het gebruik van kunstmest is daar onder meer debet aan.

Hoe de biomassaketen te kunnen sluiten

De biomassaketen kan gesloten worden om transport van biomassa te beperken: vervoer naar grote verwerkingsbedrijven, zoals composteerinrichtingen, verbrandingsinstallaties en vergistingsinstallaties.

Door het toepassen van biomassa op locatie kan werkgelegenheid worden gerealiseerd en geld worden bespaard op de afvoerkosten. Ook biodiversiteit en bodemvruchtbaarheid worden verbeterd.

Biomassa kan stapsgewijs worden omgezet in bijvoorbeeld componenten voor medicijnen, veevoer, papier- en bioplasticproducten. Via de Bokashi-techniek kan biomassa geconverteerd worden in waardevolle bodemverbeteraars. Het zijn maar een paar voorbeelden van hoe de agrarische sector een veel belangrijkere rol in de biomassa-keten zou kunnen gaan spelen.

Voor donateurs van de Fryske Akademy en vrienden van het museum is de toegang gratis. Anderen betalen € 5,00 entree. Aanmelden is verplicht en kan via www.aanmelder.nl/cir